

Қазіргі қазақ әдеби тілі (лексикология) пәнінен қорытынды жұмыс сұрақтары
(2-курс III семестр)

1. Қазақ тілі – ұлт тілі және сон ұлттың әдеби тілі.
2. “Қазіргі қазақ тілі” курсының салалары және мақсаты мен міндеттері.
3. Диалектологиялық сөздіктер
4. Кітаби лексика.
5. Қазақ тіл білімінің зерттелу тарихына шолу.
6. Қазақ тілі білімінің Кеңес дәуірінде зерттелуіне шолу.
7. Қазақ тілінің лексикографиясы
8. Қазақ тілінің негізгі сөздік қоры туралы түсінік.
9. Қазақ тілінің негізгі сөздік қоры туралы түсінік.
10. Қазақ тілінің шыққан тегі мен даму кезеңдеріне, типологиялық белгілеріне қысқаша шолу
11. Қазақтың ұлттық тілінің сипаттамасы
12. Қазіргі қазақ тілі курсының салалары және мақсаты мен міндеттері.
13. Қазіргі қазақ тілі лексикасының құрамы мен шығу арналары.
14. Қазіргі қазақ тілі лексикасының семасиологиялық сипаты.
15. Қазіргі қазақ тілі лексикологиясы
16. Лексикологияның мақсаты мен зерттеу нысаны.
17. Негізгі сөздік қор мен сөздік құрамның арақатынасы.
18. Негізгі сөздік қор мен сөздік құрамның арақатынасы.
19. Ономастикалық сөздіктер
20. Орта ғасырлардағы араб түркітанушыларының зерттеулеріне шолу
21. Орта ғасырлардағы араб түркітанушыларының зерттеулеріне шолу
22. Ресей және Батыс Еуропа түркітанушыларының зерттеулеріне шолу
23. Сөздердің актив және пассив қолданылатын түрлері.
24. Сөздердің қолданылу өрісіне байланысты түрлері.
25. Сөздердің қолданылу өрісіне байланысты түрлері.
26. Сөздік, оның түрлері туралы түсінік
27. Термин сөздер.
28. Тіл білімінің лексикологиямен шектес салалары.
29. Түсіндірме сөздіктер
30. Тұрмыстық-қарапайым лексика.
31. Ұлттық әдеби тілдің сипаттамасы туралы түсінік
32. Ұлттық тілдің тармақтары туралы түсінік
33. Фразеологизмдердің пайда болуы негіздері
34. Экспрессивті-эмоционалды лексика.
35. Аударма сөздіктер.
36. Қазақ тілінің тарихына қатысты сөздіктер
37. Эвфемизм туралы түсінік.
38. Этимологиялық сөздіктер
39. Дублет сөздер туралы түсінік
40. Қазақ тілінің тарихына қатысты сөздіктер
41. Араб- парсы тілдерін енген сөздер
42. Ауызша әдеби сөйлеу лексикасы.
43. Варваризмдер.
44. Дисфемизм туралы түсінік.
45. Қазақ лексикасындағы кірме сөздер.
46. Қазақ тілімен манғол тілінің қарым қатынасы.
47. Қазақ тілінің лексикографиясы.
48. Қазақ тілінің фразеологиясы.
49. Қазақ тілтанымында диалектизмдер табиғаты
50. Қазіргі қазақ лексикасының қолдану сипаты.
51. Метафора және оның түрлері.
52. Орыс тілінен енген сөздер

53. Синонимдер туралы түсінік
54. Сөз варианттары туралы түсінік
55. Сөз мағыналары мен олардың жасалу заңдылықтары.
56. Сөздердің стильдік қызметіне байланысты түрлері.
57. Сөздің көп мағыналығы.
58. Сөздің көп мағыналығы.
59. Сөздің лексикалық мағынасының негізгі типтері.
60. Табу туралы түсінік
61. Табу туралы түсінік
62. Фразеологизмдердің көп мағыналығы.
63. Фразеологизмдердің түрлері
64. Фразеологиялық сөздіктер
65. Орфографиялық сөздіктер
66. Сөз варианттары.
67. Аударма сөздіктер.
68. Диалектілік лексика.
69. Диалектілік лексика.
70. Дисфемизм туралы түсінік.
71. Жалпылама лексика.
72. Жалпылама лексика.
73. Кәсіби сөздер.
74. Қазақ тіл білімінің зерттелу тарихына шолу
75. Қазақтың байырғы төл сөздері
76. Мақал-мәтелдердің фразеологизмдерге қатысы.
77. Омонимдер туралы түсінік.
78. Синонимдер туралы түсінік.
79. Сөз варианттары туралы түсінік
80. Сөздердің стильдік қызметіне байланысты түрлері.
81. Терминологиялық сөздіктер
82. Фразеологизмдер туралы түсінік
83. Фразеологизмдердің басты белгілері.
84. Фразеологизмдердің түрлері.
85. Фразеологизмдердің экспрессивті - стилистикалық қызметі
86. Фразеологизмдік ұйытқы сөздер
87. Фразеологиялық сөздіктер
88. Лексикологиялық талдау жасау: Бидің аңқылдаған көңіліне, жарқылдаған асыл сөзіне елең еткен Жаппас жайлап басын көтереді.
89. Лексикологиялық талдау жасау: Бір жылы қыс ішінде Орта жүзде бір ұлы жиын болып, әр елге сауын айтылады.
90. Лексикологиялық талдау жасау: Бірақ бай болмағанымен, кедейлікке бас иіп, құл да болмапты.
91. Лексикологиялық талдау жасау: Бірақ өзі іздеп баруға жер шалғай, сан-сапалақ шаруадан қолы тимейді.
92. Лексикологиялық талдау жасау: Бірақ хан сөзге құлақ аспайды, елдің тұрмысын жеңілдету қамын ойламайды.
93. Лексикологиялық талдау жасау: Дүние құрастырып, дәулет жинауға, сірә, ол кісінің қолы тимесе керек.
94. Лексикологиялық талдау жасау: Ел аузындағы аңызға қарағанда, Байдалы шешен бай бола алмапты.
95. Лексикологиялық талдау жасау: Ел аузындағы әңгімелерде Токсан бидің әділ сөзге тоқтап, тосылғанын мойындаған тұстары да жоқ емес.
96. Лексикологиялық талдау жасау: Ел ішіндегі ауыр хал мен хан өкілдерінің озбырлығын айтып, Жетес шешен Әбілхайыр ханға бірнеше рет барады.

97. Лексикологиялық талдау жасау: Ел ішіндегі белгілі де беделді Жаппас деген қарияның баласы ер жеткен шағында кенеттен қайтыс болып, қатты күйзеледі.
98. Лексикологиялық талдау жасау: Жүзінің шырағы жанып тұрған адамдар осынша көптің ішінен некен-саяқ көрінеді
99. Лексикологиялық талдау жасау: Келісімге келе алмас кезеңдерге келгенде, Ушаков құрбандыққа мектепті де шалып жіберді
100. Лексикологиялық талдау жасау: Киікбай бидің батасын алған Тоқсан би үш жүздің билері бас қосқан үлкен бір дауды сарапқа түсіп саңлақ атаныпты.
101. Лексикологиялық талдау жасау: Көңіл айтып жұбатқандардың сөзін құлағына ілмепті.
102. Лексикологиялық талдау жасау: Қыпшақтың жас болыс, билері келіп, оның көңілін сұрап, қолын алмайды
103. Лексикологиялық талдау жасау: Қыпшақтың жас болыс, билері келіп, оның көңілін сұрап, қолын алмайды
104. Лексикологиялық талдау жасау: Мұның өзі Тоқсанның сөз қадірін қастерлеген ақыл, парасат иесі болғанын аңғартса керек.
105. Лексикологиялық талдау жасау: Ол ақылын азық, асыл сөзін сусын етіп, дүниеден өткен адамдардың бірі екен.
106. Лексикологиялық талдау жасау: Ол да Нұржанды бір көруге құмартады.
107. Лексикологиялық талдау жасау: Оның бұл сөзінен қабырға бойын жайлап отырған Досбол да құлақтанады.
108. Лексикологиялық талдау жасау: Оның жағдайы күннен күнге төмендеп, төсек тартып қалады.
109. Лексикологиялық талдау жасау: Осы жайды естіген, жастайынан Жаппасты сыйлап өскен Тоқсан би көңіл сұрауға арнайы келеді де, Жаппастың үйінің босағасынан аттай бере ағылтып қоя береді
110. Лексикологиялық талдау жасау: Осы тыныштықты ыңқыл-сыңқылмен бұза берген соң, бір жағынан оңашалықтың да бір керегі болар деп, қарақшылар Жамалдың төсегін бұрынғыдан да алыстата түсіпті
111. Лексикологиялық талдау жасау: Сенім артқан сүйеніші, көрер қызығы бар алданышынан айырылған Жаппасқа бұл қаза қасіреттей батады.
112. Лексикологиялық талдау жасау: Содан бірде қасына төрт-бес адам ертіп, Нұржан іздеп жолға шығады.
113. Лексикологиялық талдау жасау: Сол Нұржан Досболдың дауысын естіп, «жаңылмас жақ, сүрінбес тұяқ болушы ма еді, адамына кездеспей жүрген шығар, егер сол кісімен кездесем, сөзден тосар едім-ау» дейтіні көрінеді.
114. Лексикологиялық талдау жасау: Тамырлықтың аяғы шын мағынасындағы достыққа айналып, олар бір-біріне егін мәселесінде ғана емес, тіршіліктің барлық жағдайында да жәрдемдеседі.
115. Лексикологиялық талдау жасау: Тоқсан бидің әкесі - Жабай би, атасы - Қара би "Әкет Қара биден қалған билікті бердім" деп кеткен екен әкесі
116. Лексикологиялық талдау жасау: Тұйық, ауыр мінезді адамның аузынан ештеңе шықпаса да, өңіндегі өзгерістер ішіндегі қуанышын сездіріп тұр
117. Лексикологиялық талдау жасау: Шаруасы төмен кедей болғанымен өткір тілді, қисық істі көргіш әділ шешен Ыбырайды халық қатты сыйлайды екен.
118. Лексикологиялық талдау жасау: Шаруасы төмен кедей болғанымен өткір тілді, қисық істі көргіш әділ шешен Ыбырайды халық қатты сыйлайды екен.
119. Лексикологиялық талдау жасау: Шиелі жеріндегі артын Әйтеке болыс қыпшақ елінің бір қанатын билеп тұрады екен.
120. Лексикологиялық талдау жасау: Шиелі жеріндегі артын Әйтеке болыс қыпшақ елінің бір қанатын билеп тұрады екен.
121. Араб тілінен кірген сөздерге мысалдар жазу
122. Ауыспалы мағыналы сөздерге мысалдар жазу
123. Варваризмдерге мысалдар жазу.
124. Диалекті сөздерге мысалдар жазу.

125. Дисфемизмдерге мысалдар жазу
126. Дублеттерге мысалдар жазу
127. Кәсіби сөздерге мысалдар жазу.
128. Кәсіби сөздерге мысалдар жазу.
129. Кәсіби сөздерге мысалдар жазу.
130. Қанатты сөздерге мысалдар жазу.
131. Мақал мателдерге мысалдар жазу
132. Мақал мателдерге мысалдар жазу
133. Метафораға мысалдар жазу.
134. Метафораға мысалдар жазу.
135. Метонимияға мысалдар жазу.
136. Метонимияға мысалдар жазу.
137. Монғол тілінен кірген сөздерге мысалдар жазу
138. Монғол тілінен кірген сөздерге мысалдар жазу
139. Орыс тілінен кірген сөздерге мысалдар жазу
140. Парсы тілінен кірген сөздерге мысалдар жазу
141. Полисемияға мысалдар жазу
142. Синекдохаға мысалдар жазу
143. Синекдохаға мысалдар жазу
144. Сөз варианттарына мысалдар жазу.
145. Табуға мысалдар жазу.
146. Термин сөздерге мысалдар жазу.
147. Термин сөздерге мысалдар жазу.
148. Фразеологизмдерге мысалдар жазу.
149. Фразеологизмдерге мысалдар жазу.
150. Фразеологизмдерге мысалдар жазу.
151. Эвфемизмдерге мысалдар жазу
152. Эвфемизмдерге мысалдар жазу
153. Экспрессивті-эмоционалды сөздерге мысалдар жазу
154. Экспрессивті-эмоционалды сөздерге мысалдар жазу

Түзген:

Б.Бекниязов.